

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétféltől és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 166. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. július 20.

Haladokló önkormányzat.

Évtizedek óta állandó téma az összes fórumokon, fent a parlamentben, lent a falusi kupaktanácsban, napilapokban, szakfolyóiratokban, programbeszédekben és székfoglalókban, fehér és zöld asztalnál, miniszteri fogadószobákban s a napidíjasok füstös zugaiban a közigazgatás államosítása. Mindenki vár tőle valamit, ki jót, ki rosszat, de mindenki vagy nagyon sok jót, vagy nagyon sok rosszat. Ha megkérdezed a dijakot, mit vár az új rendszertől, azt feleli: több fizetést. Legtöbb hivatalnok, azt válaszolná: előléptetést, magasabb rangosztályt. Az elutasított panamista a „közállapotok megtisztulását” reméli. A szerencsés kezű panamista nem szól, de arra gondol, hogy az egyesített gépezetnél több lesz a kerék, amely ha nem kenik: nyikorog. A negyvennyolcas hazafi retteg a legfontosabb alkotmánybiztosíték elveszte miatt. A még negyvennyolcasabb azt szavalja: megszűnik az átkos kormány bizalmi nyilatkozatgyára. Szóval mindenki nagy dolgot vár, mindenki más dolgot vár és senki sem tudja, hogy mi lesz, hogyan lesz.

Igazán nem tudhatjuk sem azt, hogy mi lesz, sem azt, hogy hogyan lesz. A közigazgatás államosítása ma még csak egy odadobott jelszó, amelynek tartalmát most, a mikor legalább részben a komoly megvalósulás felé közeledik, épp oly kevésbé ismerjük, mint amikor először hallottuk.

Egyetlen egy dolog áll mindenki előtt tisztán s ez az, hogy a törvény-

hatósági tisztviselők az államtól kapják majd a fizetést s az állam nevezi ki őket. Ebből az egyetlen biztos tételből vonják le minden irányban a következtetéseket, ebből alkotják az álom- és rémképeket, ebből a szempontból itélik meg az államosítás egész nagy kérdését.

Kétségtelen dolog, hogy igen fontos a kérdésnek ez a része és nagyfontosságú úgy politikai, mint közigazgatási szempontból. Egészen bizonyos, hogy az államhatalom belső erejét minden tekintetben rendkívüli módon megerősíti az államosítás és ha eltekintünk a napi politika sekélyes, apró-cseprő kérdéseitől, amelyekhez az igazi állami életnek semmi köze és magasabb szempontból, mondjuk európai szempontból vizsgáljuk a kérdést; az államhatalom erősödése, egységesebbé tétele nagy előnyt rejt magában. A mi speciálisan hazafiaskodó, de cseppet sem hazafias és sokszor megdöbbenően éretlen politikánk miatt egyes pártok talán sérelmet fognak szenvedni, de ez az ország érdekeit nem érinti, viszont ha a várva-várt egészséges és reális pártalakulások megtörténnek, ezekre nem lesz káros befolyással az állami tisztviselők megszorodása.

Ne felejtjük azonban el, hogy nem a tisztviselők államosításáról, hanem a közigazgatás államosításáról van szó, amelynek az előbbi csak egy, talán nem is legfontosabb részletkérdése. Emellett a nagyjelentőségű kérdések egész halmaza merül fel, amelyekre ma még válaszolni sem tudunk, amelyekről ma még ítéletet sem tudunk alkotni.

Hiszen azt sem tudjuk, hogy milyen terjedelmű lesz az államosítás? Jelenleg úgy látjuk a helyzetet, hogy a vármegyékben két-három év alatt megvalósul az államosítás, mert arról van szó, hogy nem lesz tisztújítás, hanem a régi mandátumokat két évre meghosszabbítják.

A városoknál még semmi nyoma a nagy átalakulásnak, készülnek a tisztújításra, csak a rendőrség államosítása felől fúj a szél. Hát a legalsó, de legfontosabb önkormányzati fok: a községek? Mi lesz azokkal? Érinti-e azokat és mily mértékben az államosítás? Milyen lesz az egész tranzakció anyagi megoldása? Mi lesz a teherviseléssel, a helyenkint és időszakonként különböző pótdadókkal? Milyen lesz az a megmaradt és teljesen soha el nem törülhető csonka önkormányzat, a mely az eddigi testületek bizonyos ügyeit mindig intézni fogja? Milyen lesz ennek szervezete és hatásköre?

Megannyi végtelenül fontos s ma még teljesen megoldatlan kérdés, amelyek nélkül az államosítás kérdéséhez hozzá sem szólhatunk, arról ítéletet sem alkothatunk, mert ha mégis ezt tesszük, ítéletünk okvetlenül felületes és egyoldalú lesz. Szóval az önkormányzat már haladoklik, a lélekharangot már huzák felette s ma sem tudjuk, mi következik gyászos elmúlása után: pokol-e vagy menyország. Mi azt hisszük, hogy egyik sem, hanem egy forrongó, átmeneti, fejlődő állapot fog következni, amelyet nem minden analógia nélkül nevezhetnénk tisztító helynek. —6.

SZEPESÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHETŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZÁM.

Készül a béke.

A bolgárok helyzete valamit enyhült. Ferdinánd király közvetítésére a román hadsereg beszüntette az előrenyomulását. Egy félhivatalos jelentés szerint a monarchia és Oroszország között fennálló ellentétek hamarosan eltűnnek és a nagyhatalmak közös eljárásban egyeznek meg.

Az európai közbelépést különben a hadakozó feleken kívül a törökök is óhajtják. A helyzet egyedüli nehézsége az, hogy a román politika a fegyverszünet megkötésekor területhódító jogával is élni akar. Mérvadó körökben azt hiszik, hogy ez ellenére is helyreáll a béke.

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

Uj bolgár fővezér.

Páris, jul. 19.

A „Journal des Debais” szófiai tudósítója magától Szavoff tábornoktól és Ficseff vezérkari főnöktől hallotta, hogy Bulgária hadjárata készül együttesen a szerbek és a románok ellen. Szavoff fővezér olyan haditervet dolgozott ki a támadásra, mint az első balkánháború idején a törökök ellen, a mely Kirkkilisszénél olyan nagy diadalt hozott a bolgároknak. Nagy kérdés azonban, hogy a meggyengült bolgár hadsereg képes-e még háborút viselni.

Vadállati katonák.

Milanó, július 19.

Szalonikiból táviratozzák a „Secolo”-nak: Mikor a 21. és 12. bolgár ezredek Demir-Hissar városon keresztül vonultak, a bolgár tisztek szemeláttára elvadult katonák a metropolitánus és két papnak kiszúrták a szemét, kezeiket levágták, három asszonyt

és két gyermeket kegyetlenül megkínóztak és megölték.

A román csapatok előnyomulása.

Bukarest, jul. 19.

A félhivatalos lapok jelentése szerint a román csapatok folytatják az előrenyomulásukat. Elérték Vraza községet, a mely hetven kilométernyire van szófiától.

Bukarest, jul. 19.

A román hadsereg balszárnyának előrenyomulása és Miklós-Hágónak a szerbek által történt megszállása között összefüggés van. A román hadoszlop összeütközött az első bolgár hadsereggel. A harc még tart.

Fényes bolgár győzelem.

Berlin, jul. 19.

Londoból táviratozzák a „Presscentrale”-nak: Épp most jött szófiából egy távirat azzal a jelentéssel, hogy a bolgárok Strumicánál fényes győzelmet arattak a görögök fölött. Mind a két sereg nagy csapat-testekből állott. A görögök óriási veszteségeket szenvedtek. (Az angol külügyminiszteriumhoz eddig nem érkezett ennek a szófiai jelentésnek a megerősítése.)

Oroszország Bulgáriának.

London, jul. 19.

A Daily News szerint Oroszország értesítette Bulgáriát, hogy médiációs javaslatát visszavonja és Bulgáriára bizza, hogy közvetlen béketárgyalókat küldjön sürgősen Belgrádba.

Uj békejavaslat.

Berlin, jul. 19.

A Lokalanzeiger jelenti: Hir szerint a pétervári kabinet azzal a javaslattal akar a nagyhatalmakhoz fordulni, hogy a Bulgária és a harcoló felek között levő előzetes békét nemzetközi balkáni értekezletnek engedjék

át, amely a föltételeket meg fogja vizsgálni az európai nagyhatalmak érdekeinek figyelembevételére szempontjából.

A törökök előrenyomulása.

Konstantinápoly, jul. 19.

A török lovasság Drinápoly elé érkezett.

Az ujfalusi választás.

Cziffra Kálmán köruton.

Apponyi és Károlyi Ujfaluban.

Alig egy hét választja el Ujfalu polgárságát már a képviselőválasztástól. A hangulat most már lázasabb s az érdeklődés egyre jobban kezd a választás felé terelődni. Pár nap alatt a jelöltek befejezik körutait és akkor veszi kezdetét az igazi kortes munka. Az a pár nap fogja tulajdonképpen eldönteni a választás sorsát, a melyek a programbeszéd után következnek a választás napjaig.

Cziffra Kálmán tegnap ismét Bihar-keresztesen volt. Innen tizenöt kocsis kísérettel, lobogó diszítésekkel indult el a kerület egyik legnagyobb ellenzéki helységébe Artándra. A határban nagy küldöttség várta a jelöltet, akit a községi bíró üdvözölt. Az üdvözlő beszédet meleg szavakban köszönte meg Cziffra Kálmán, aki innen a község piacára hajtatott. A menet csak lassan haladhatott, mert az egész község lakossága kísérte a jelöltet. Utközben kedves meglepetésben részesült Cziffra. Az ablakokból valóságos virágcsokrot zudítottak kocsijára. Érdekes volt és nagy tetszéssel találkozott, mikor Cziffra megállította kocsiját és leszállva a feléje dobott virágokból felszedett egy pár csokrot. Az egész község percenkig éljenezte a jelöltet.

VILLANYFÉNYNÉL.

*

Mit érez most Ferdinánd? Olvastam a bulgár nihilisták kiáltványát, amelyben halálra ítélték. Romániából valaki megküldte a bolgár királynak az európai lapokat, amelyek azt írták, hogy ő Magyarországra szökött füstölő hazájából.

A Balkán cárja nem szökött meg. De a szívét már megüthette a halál híre. Az élet zenitjén jár, feje fölött aranyos bibor a baldachin, a balkáni kultúra magaslatán áll és jaj! nagyon messze lát. Lábai alatt a helaszai nap fényénél buggyant ki a görög király vére. Piros csik csillogott végig a ragyogó királyi kék kabátban...

A Pyreneusok égő horizontja alul is borzongat egy királyi fő. De legborzalmasabb a gigantikus orosz árnyék, a Carskoje-szelő sápadt holdja.

Hányszor szökött neki már az orosz nihilisták vörös-fekete serege. Hányszor villogott Sanpeterburg ezüst palotái fölött a vörös flambó, a cár szive körül a hatszögletű tör... O roppant forróság áramlik a hideg orosz mezők fölől kised Bulgária felé.

És Ferdinánd lehet hogy titokban könnyezve gondol elporzott dicsőségére, királyi koronájára és csöndes magyarországi birtokaira. De nem szökött meg...

*

A néma városban, ahol tizezer biboros szoba őrzi a kereszténység kétezer éves emlékeit, sztrájk tört ki. A Vatikán testőrei Glasson százados miatt megtagadták a szolgálatot. A századosot Merry Del Val elbocsátotta s ezzel ismét leszal't a csend a Vatikán tizezer terme fölél.

Különös pecsenye volt ez a sztrájk az olasz szociálista lapoknak. Ugratták a Quirinált, hogy szóljon bele a Vatikán belső ügyébe. Azt akarták, hogy fossza meg Italia királya a pápát dekoratív őrségétől. Minek ez a fegyveres disz, ez a fölösleges katonai erő egy aggastyán köré?...

De a Quirinál méltóságos ablakosai, melyek ránéznek a néma Vatikán virágos parkjaira, ezuttal is sötétek maradtak. Gyálázat, hogy appennini barbárok a Vatikánba is be akarják vezetni a vörös hordákat. Hiszen ott kincsek, drága kazulák, könyvek, ereklyék, klenódiatok, a világok, korok, zsenik monumentuma él. Vagy talán épen

ezek a kincsek borították vérbe a szemüket? ... A pápai tiara vagy a római császárok biborpalástja? ... Hadd maradjon csak meg az a fegyveres dekoráció. Jó az néha...

*

Ma ismét populáris ünnep van a gainai sárga fensikon. Ma van a gainai leányvásár, melynek ragyogó romantikája csak Jókai regényében él. Ma már az aradi uri társaságok multsága, nincs színe, unalmas és egészen üzleti. Mint halljuk, ide is kiutaztak a házasságközvetítő ügynökök,

Az élet tehát nem ment el nyom nélkül a gainai népszokás fölött. Kikezdte azt is ügynökökkel. Mielőtt megszületett volna az oláh bukolikus költészet, meghalt egyik leg-sugárzóbb témája. Vajjon tudják ezt a szegény pásztorok, akik furulyálnak a Bihar-hegység erdeiben? ... Aligha. De minek is ezt tudni. Az ő boldogságukat nem zavarja az, hogy ügynök utján, vagy a maguk szeme után választották ki életük párját.

Nem tudják ők, hogy a nagyapjuk idejében hogy is volt az? ... No és bizonyára Jókait sem ismerik.

(p. j.)

ZENKER

modern fényképész műterme

Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 72.

Finom kidolgozású levelezőlapok 6 drb 1 K 40 f. Fényképeket 50%-kal olcsóbban készítem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menyaszonnyi felvételek kedvezményes árban készülnek. Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

Ezután megtartotta programbeszédét, melynek megtörténével a választók kísérete mellett Borsra, innen pedig Szent-Jánosra mentek át. Minden községben ott voltak a fehérruhás leányok, akik pompás virágbokrétaikat adták át Cziffának.

Ma Beregszörvényben tart először beszédet Cziffra, azután Biharkeresztesre megy át, ahol délben tartja meg programbeszédét. Délután Mezősason tart beszédet. A mai útjára nagyszabású előkészületeket tettek.

A függetlenségi párt is nagyban készül. Balogh Tihamér érdekében minden erejét koncentrálja a párt, hogy ami megmenthető, megmentse. A központi vezetőség sem akarja most magára hagyni az ujfalusi pártot. Tegnap ugyanis értesítették berettyóujfalusi függetlenségi párt vezetőségét, hogy vasárnap Berettyóujfaluba fog érkezni Károlyi Mihály és Apponyi Albert gróf. Vasárnap Balogh Tihamér Berettyóujfaluban tartja programbeszédét. Hétfőn és kedden még néhány községet fog meglátogatni és ezzel be is fejezi körútját az ellenzék jelöltje.

Minisztertanács.

Budapest, július 19.

Ma délután Tisza István elnöklése alatt minisztertanács volt. A tanácsban folyó ügyekkel és horvát kérdéssel foglalkoztak. Tisza a tanácskozás után ő felségéhez utazott kihallgatásra.

Tisza István karánsebesi diszpolgársága.

Karánsebes, jul. 19.

Ma Karánsebes közgyűlést tartott, melyen Tisza István grófot diszpolgárává választották. A szavazásnál a tisztikar nem szavazott.

Félmillió kár a magyarcsékei járásban

Elpusztult minden. Adóleirást kér a lakosság

Az árvíz által okozott óriási kár lassankint egész valóságban előtűnik. A vármegyében előidézett károkról a főszolgabírák jelentései igyekeznek hü képet nyújtani. Ezek a jelentések a maguk hivatalos ridegségükkel a legkétségtelenebb bizonyosságai annak, hogy a vármegyét ily óriási csapás emlékezet óta nem érte.

A tegnapi nap folyamán beérkezett a magyarcsékei járásból is a jelentés. Erről a járásról csak nagyon keveset irtunk. Hiszen alig volt egy napos ár a vidéken. És mégis azt mondhatjuk, hogy a pusztulás itt a legérzékenyebb és a legnagyobb.

A jelentésben Halász Elemér főszolgabíró első sorban leírja a járasa fekvését. Ez által indokolja azt a nagy mérvű pusztulást, amit a víz előidézett. E szerint a magyarcsékei járásban a községek a patakok mentén, völgyekben épültek, mert a hegy oldalak inkább alkalmasak a művelésre. Ez volt tulajdonképpen a nagy pusztulásnak is az oka. A magasabb részekről lerohanó sebes víz útjában elsodort mindent. A völgyekben pedig beborította a piszkos ár az jegész vetést.

A járásnak minden községét kevés kivétellel csaknem teljesen tönkretette a víz. A gabonaneműeket ledöntötte, a tengerit elborította, a legelőt leiszapolta, a kertnövényeket megrothasztotta. Legnagyobb azért a kár a takarmányban. A víz ugyanis az összes lekaszált, boglyába hordott szénát elvitte. A lucernásokat eliszaposította. A réteken, ahol pár hét előtt még pompás legelőt talált a jószág, ma úgy néznek ki, mintha a Karsztból telepítettek volna ide egy nagy területet.

Füvet sehol sem lehet látni. Iszap minden. Nagy fatörzsek, erdőkből lesodort fagalyak, hatalmas kövek és törmelékek fedik mindenfelé a legelőt. Még csak sarjura sincs kilátás.

Az utakban okozott kár is igen nagy.

A jelentés szerint a járás helyzete a legkétségtelenebb. A tartós esőzések miatt még kilátás van rá, hogy ez a veszedelem még növekedni is fog.

Hol mennyi a kár?

Ezután a főszolgabírói jelentés részletesen sorolja elő, hogy a járásból hol mennyi a kár. Eszerint a több mint félmillió kár a következő községekben oszlik meg.

A drágésekei körjegyzőségben

a kalászos növényekben	7340
a kapás növényekben	5770
takarmányban	10200
utakban	1800

korona az okozott kár.

A venteri körjegyzőségben

kalászosokban	3000
kapás növényben	22500
takarmányban	19000
utakban	500 kor-

A miklóirtási körjegyzőségben

kalászosokban	10700
kapás növényben	11700
takarmányban	80000 kor-

A tasádfői körjegyzőségben

kalászosokban	650
kapás növényben	740
takarmányban	13750
az elsodort feldelgozott fa	6600
utakban	330 kor-

AZ ADÓSZEDŐ.

— Barry Pain. —

— Lehet, lehet — mondotta az idegen. — Az idén nagyon dicsérik az Akadémiában kiállított képeit. De azért nem művész. Határozottan mondhatom.

— Miért nem?

— Mert feltétlenül megbízható forrásból tudom, hogy járatos az adó- és illeték-kérdésekben, fölötté nagyon járatos.

— Az mindenesetre ellene bizonyít — mondottam én jóváhagyólag. — De honnan tudja, hogy igaz is?

— Hm, — mondotta elgondolkozva az idegen — elvégre megmondhatom — miért ne? Itt a vasúti kocsiban ismerkedtünk meg egymással; azt sem tudja, hogy hívják; a mint leszállok erről a kocsiról ismeretségünk vége. Onnek ugyan rossz véleménye lesz rólam, de én egyáltalán nem látok nyomós okot arra, hogy különösebb súlyt vessek az ön jó véleményére. Felteszem, hogy nem lesz oly közönséges, hogy feljelentsen engem s egészen őszinte leszek. Honnan tudom, hogy az említett festő járatos az adó- és illeték-kérdésekben? Onnan, hogy egy jó barátom, kinek ugyan oly foglalkozása van, mint ne-

kem, egyszer megfordult a műtermében, hogy beszédjen tőle 4 font 14 shilling szegény-adót. Barátom most üli két évi börtönbüntetését.

— Nem kísértem elég figyemmel. Hogyan került barátja összeütközésbe a hatóságokkal?

— Hiszen éppen most mondtam. Négy font tizenhárom shilling szegény-adót akart beszédni.

— De ha az adó esedékes volt...

— Hiszen éppen ez az. Nem volt esedékes. S még ha az lett volna is, barátomnak nem lett volna joga, hogy beszédjön. Ő csak szükségét érezte, hogy a főt említett csinos összeget magáénak tekinthesse. Száz festő közül kilenezvenkilenez festő minden nehézség nélkül ki is szolgáltatna volna; mert az emberek tudják, hogy időről-időre beköszönt hozzájuk egy ember, aktaesomával és nyomtatott űrlapokkal a kezében s hogy ők viszont tartoznak kifizetni neki egy bizonyos összeget. Van bizonyos homályos sejtelmük arról, hogy adót is kell fizetniük. De ha igazi művészlélek lakozik bennük, nem tudják sem azt, hogy miért, sem azt, hogy mennyit kell fizetniük, sem pedig azt, hogy hányszor fizettek már. En magam is

három hét lefolyásán belül négy ízben szedtem be községi szegény-adót ugyanattól a művésztől s minden egyes alkalommal más-más összeget követeltem tőle, a nélkül, hogy bármi kifogást tett volna ellene, vagy a gyanúnak még csak árnyékát is érezte volna. Természetesen van határa az igazi művésztemperamentumnak is és hallottam, hogy az igazi adószedőnek, ki elutazásom előtt jelentkezett a művésznél, udvariatlan fogadtatásban volt része. Hirtelen haragu nép azok a művészek, az már igaz! De az a festő, a kinél az én barátom akart adót beszédni, szerencsétlenségre valóságos nyárspolgár volt. Rendőrt hivatott... a mi eléggé prózai eljárás oly férfi részéről, a ki éppen Artur király halálát festi. Barátom, sajnos, kissé megsomorította a rendőrt. A dologhoz nekem meglehetősen nagy közöm volt.

— E szerint ez a barátja csábította önt tisztességtelen foglalkozására.

— Egyáltalán nem. A dolog éppen megfordítva áll. De eféle kifejezés, hogy: „csábítani“ és „tisztességtelen“, nem tetszik nekem. Ha valaki pénzügyi tanulmányokat végzett és arra használja fel ily módon elsajátított ismereteit, hogy elhelyezi pénzét, a tőzsdén játszik és vagyont szerez magának,

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac tér, Gitye házban
megnyílt.

Mindennemü bank és kereskedelmi ügyek keresztlü-

vitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamattal mellett.

Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más egyéb biztosítások.

A szombatsági körjegyzőségben

kalászkokban	3500	
kapás növényekben	20000	
takarmányban	80000	
épületekben	500	kor.

A farkaspataki körjegyzőségben

kalászkokban	4900	
kapásnövényben	2400	
takarmányban	4650	
utakban	520	kor.

A magyarcsékei körjegyzőségben

kalászkokban	120000	
kapás növényben	60000	
takarmányban	100000	
utakban	4000	kor.

A nánhegyesi körjegyzőségben

kalászkokban	10300	
kapás növényben	10500	
takarmányban	16300	
utakban	2300	kor.

A bihardobrosdi körjegyzőségben

kalászosban	5000	"
kapásnövényben	2500	"
takarmányban	5500	"
utakban	1600	kor.

A kispapmezői körjegyzőségben

kalászosokban	10 százalék	
kapásnövényben	50	"
takarmányban	80	"

A vicinális utakban okozott károkról a részletes jelentést már korábban beküldte a főbíró.

Adó leírást kérünk.

Halász Elemér a károkról szóló jelentések vétele után nyomban utasította az előljáróságokat, hogy a törvényben adott felhatalmazások alapján azonnal adják be kérvényeiket a pénzügyigazgatóságához adóelengedés iránt. Ebből a járásból 1913-ról alig küldenek be valamit adóba.

A margitai járásban.

A margitai járásban tegnap fejezték be a községekben okozott károk összeírását. A részletes jelentés holnap fog beérkezni az alispánhoz. Ebben a járásban az összes kár kétszázhatvan ezer koronát tesz ki.

Hazajöttek a lourdesi zarándokok

Megírtuk annak idején, hogy Nagyváradról is résztvettek a harmadik lourdesi zarándoklaton. Most valamennyien szerencsésen hazaérkeztek. Lelkük zsong a nagy-szerű impresszióktól s két kezük tele van emlékekkel. Megpróbáltunk egy-két érdekes momentumot ellesni tőlük.

Kazinczy Mária mesélte el munkatársunk előtt a ragyogó utat, melyből hirtelen a következőket tudtuk megjegyezni:

— Százharminyolecan voltunk zarándokok. Hat csoport volt, mi alkottuk a negyediket. Az úton Salzburg, München, Zürich suhantak el mellettünk. Geunában megsirattuk azt a helyet, ahol Erzsébet királynőt megölték. Semmi jele nincs ennek. Szégyeltük...

Cetteben villant elénk először a tenger. Lourdesban Guba Pál piarista atya tanított meg bennünket a lourdesi Mária énekekre. A grottóban mozaikból vannak kirakva a rózsafüzér titkai. Betegek és egészségesek megfürödtek. A beteg nőket kocsin tolják a víz szélére, de nem szolgálnak, hanem *mágnáshölgyek*, akik itt vezekelnek. A férfiakat papok szolgálják ki.

— Egy spanyol leány a szemünk előtt gyögyült meg. Kocsin hozták és a vízből saját lábán jött ki, sugárzó arccal sietett a grottába, ahol megáldozott. A kis Bernadotte háza még áll. Emléktárgyakat árulnak benne. Fogadott bennünket a lourdesi püspök, életette királyunkat és megáldott bennünket. Mi a Hymnust énekeltük a bucsuzásnál. Éjjel Lourdes fölött a provencei halmok tetején kigyul egy kereszt. Olyan, mintha az égen volna...

Lourdes közelében egy gyönyörű cseppkőbarlang van. 80 méter mélységben csolnáktunk és elénekeltük a Hymnust és „Hul-lámzó Balaton tetején”...

Este fiambó körmenet volt Lourdesban a nagytemplomból a grottához. Mindenki énekelt: Ave Mária. Másnap tizenöt ezer francia érkezett Lourdesba egy kardinális vezetésével, aki gyémánt miséjét tartotta itt. Három magyar tanítónő maradt ott betegét ápolni. Közülünk Kovács Margit okl. polgáriiskolai tanárnő.

Visszafelé jövet bejártuk Marseillet és Nicét. Végigjöttünk a Riviérán, mindenütt napfény, pálmaligetek, narancsfák és fikus-fák. Ventimiliánál léptük át az olasz határt. Cettében bucsuztunk a tengertől. Génuában megnéztük a temetőt és a krematóriumot. Milánóban az Il Domo tetején, száz ragyogó torony aranykeresztje alatt utoljára énekeltük el a Hymnust.

Kétségbeesett hajsza 30,000 korona után.

Bűnvádi feljelentés az ügynök ellen.

Szenzációs bűnvádi eljárást indított meg tegnap délután dr. Bőszörményi László ügyvéd egy helybeli sorsjegyügynök ellen, aki eltűnt egy sorsjeggyel, amelyet 30.000 koronával huztak ki.

Az ember szinte megszedül ilyen retentő összeg hallatára. Hátha még azt vesz-szük hozzá, hogy ez a roppant szerencse egy fodrászsegédre szakadt, aki most nem tud a pénzéhez jutni.

A rendkívüli eset részletei a következők:

Nadosán Miklós fodrászsegéd már két éve játszik sorsjegyen. A sorsjegyeket mindig Friedmann Sámuel ügynöktől szokta venni, aki rendszeresen bevitte neki a sorsjegyeket az üzletbe.

A harminckettedik húzás III. osztályának osztálysorsjegyét, melynek 48299 a

nem jut eszébe senkinek sem, hogy ezért megbélyegezze és tisztességtelennek mondja. Nos, én meg lélektant tanultam s különös-képpen a művész-temperamentum lélektanát; ez nemesebb tanulmánytárgy, mint a pénzügytan, megmondta már Pope is. Minden munkás megérdemli bérét. Miért ne szedjem le éppen én a munkám gyümölcsét?

— A törvény más szempontból nézi...

— Igen, tudom, hogy van bizonyos technikai kifogás a foglalkozásom ellen. Tőlem telhetőleg kerülöm is, hogy összeütközésbe jussak a törvény embereivel.

— Csak azon esodálkozom, hogy már százszor hurokra nem került. Megérdemelte volna.

— Elég lett volna egyszer is... hosszabb időre elég. Gyakran változtatom vadászterületemet és változtatok módszeresen is. Egyszer szegény-adót, máskor gáz-számlát, ismét máskor személyes jövedelmi adót, némelykor még vízdíjat hajtok be. Egy gáz-számlával egyszer majd rajta nem vesztettem. Nyolcz fontot és négy és fél cencet követeltem s azt mondtam, hogy

már régóta ki kellett volna egyenliteni. A művésznél nem is volt bevezetve a gáz, sohasem is világított gázzal a műtermében. De igazi uriember léte rejtőn tudomásul vette azt a kijelentésemet, hogy tévedés van a czimben; még mentegetődzött is, hogy — akaratan kívül — hiába fásasztott. Egyszer láttam egy zsidó boltban, hogy egy művész grófi koronával díszített régi meissenai porcellántálat vett. Másnap tiszteletemet tettem nála és behajtottam rajta egy ötöst a czimerengedélyért és két font bírságot jogosulatlan czimerhasználatért. Még likörrel is megkínált és öt shilling borralalót is adott, mert megígérttem, hogy nem teszem ki az ujságba. Igen, igen, a művészek a föld legderékabb teremtményei. Ha ők nem volnának, nem utazhatnám ily kényelemmel, nem étkezhetném oly előkelően, nem szivhatnék ily kiválóan jó szivart. Szabad megkínálnom egy elsőrendű havannával?

— Nem szabad! S remélem, hogy rajta veszt legközelebbi csalásán.

— Az nagyon kevésbé valószínű, mert én természeti törvényre támaszkodom, mely

igly szól: Minden művész, kiből igazi művészlélek lakozik, kész előzékenységgel kifizet minden tíz fontnál kisebb összeget minden tiszteségesen öltözött embernek, a kinek aktacsomó van a kezében s némi rábeszélő tehetséggel és néhány tekintélyes nyomtatványlappal rendelkezik. Persze csak úgy, ha van pénze; ha nincs, akkor egyelőre csak annyit ad, a mennyije van. A gondolat fölöt-tőbb egyszerű, de minden nagy gondolat egyszerű.

A legközelebbi állomáson, őszinte elégtételemmel, leszállt a vonatról. Elmondotta, hogy a közelben villája és műterme van egy ismert festőnek.

— Az ám csak az igazi művész — mondotta lelkesen. — Könyves szemmel álltam festménye előtt. Nagyszerű! Valóban nagyszerű! Tizenhárom font tíz shillinggel jegyeztem elő; ily nagy összegű ebádót nem szoktam követelni mástól, de tőle majd megkapom. Helyben vagyunk. Mondja, nem próbálna szerencsét egyszer ön is?

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

száma, Nadosán nem kapta meg az ügynököt. A huzás napja rohamosan közeledett, de az ügynök nem jelentkezett a sorsjeggyel.

A huzás tegnap volt s megjött a távirati értesítés, hogy a

48.299. számú sorsjegyet kihúzták harmincezer koronával. —

Nadosán, mint egy örült hajkurászta az ügynököt az egész városban, de nem találta sehol sem. Találkozott Csathó végrehajtóval s lihegve panaszkolta el baját.

— Ugyan csak képzelődik. Nem húzták ki a maga sorsjegyet.

De a sorsjegyet bizony kihúzták. A peches fodrász végre is ügyvédhez fordult. Dr Bősörményi László nyomban intézkedett. Elkészítette a bünvádi feljelentést s beadta az ügyészséghez.

Értesítette a rendőrséget is. Budapestre egymásután két távirat is ment a Nemzeti Pénzváltó Társasághoz, amelyben letiltják a 48299. sz. sorsjegy kifizetését.

Az ügyvéd a következőket sürgönyözte:

— A 48299 sz. sorsjegy kifizetését kérem felfüggeszteni, mert bünvádi feljelentést adtam be

Dr Bősörményi
ügyvéd.

A rendőrségről Jánossy Gyula főkapitányhelyettes beszélt telefonon a fővárosi államrendőrséggel.

Minden vonalon elállták a sorsjegy értékesítésének útját. Nagyváradon pedig megindult a nyomozás Friedmann után, akinek a lakása Liget-utca 13. szám alatt van. Az ügynök nem volt otthon.

Most aztán izgalmas hajsza folyik az ügynök és a 30.000 koronás sorsjegy után.

HUMOR.

*

VÁLTOZÉKONYSÁG.

— Vetted észre, mennyire megváltozott Margit? Szinte a hangja is más lett.

— Igen, mert a régi helyett új fogsort vett magának.

*

BARÁTNÓK CSEVEGÉSE.

— Pali azt mondta tegnap, hogy én vagyok a legbájosabb leány a világon.

— Az semmit sem jelent; mondta ő azt már nekem is.

— Lehetséges, de azóta javult az izlése.

*

EGY KIS KÜLÖNBESÉG.

— Józsi azt mondta, hogy jobban szeret engem az életénél s hogy nélkülem nem tud élni.

— Minden fiatal ember ezt szokta mondani.

— Igen, de nem nekem.

*

ISMERI.

A férj becsengeti a szobalányt.

— Nézze csak Kati, nekem el kell mennem, a nagyságos asszony pedig nincs itthon. Itt van egy cédula, szeretném, ha ezt a nagyságos asszony elolvassná azonnal, a mint hazajön.

— Tessék csak nagyságos úr beletenni annak a kabátnak a zsebébe, a melyiket itthon tetszik hagyni ott rögtön meg fogja találni.

Vakolják a Bagolyvárat

— Éjféle vacsorák a páholyban. —

♦♦♦♦

A testvérek nyári szabadsága. Nem szabad bemenni. A titokzatos páholy.

ELREJTVE fák közé, magas vasráccsal körülvéve gunnyaszt a szabadkőművesek szürke páholya. Olyan, mint egy szétrugott vakondtúrás. Az eső itt is, ott is beléje csurog. Rozsdás vastraverzek nyulnak ki a falból. Néma görögfejek merednek a világ négy tája felé, hideg kőszemük, duzzadt kőajkuk az elátkozott heteirákat juttatja az ember eszébe.

Ha nem ragyogna a Rhédey-kerten, Rulikovszky-uton végig a villanykörték lánc-sora, s ha nem rohanna el néha erre egy-egy vilamos kocsi: az ember azt hinné, hogy Jókai regényben él, az elhagyatott ház a hóhér tanyája Szép Michálból. Nagy kuvaszok ugatnak a parkban, a kőfejek körül denevérek röpködnek, fény nem látszik sehol, a telefon és villanyhuzal hátulról kerül az épületbe. Szegény páholy most nagyon siralmas állapotban van. Lassankint a kutya sem törődik velük, elhagyják a bagolyvárat a legdélcegebb, legbátrabb vezérek, kedvetlenek a hitek, mert nincs szellem, amelyik felvillanyozná, összetartaná őket. A váradi éjszakai lovagok vezetősége, hogy valamiképpen becsábítsa a hűtlen és kedvetlen testvéreket, megrendelte a Világ mellett a Fidibuszt is. De ez sem segít a petyhüdt, elposványosodott szabadkőműves életen.

Az ideai titkári jelentés szomorodott szível jelentette, hogy a tagok száma fogy, nincs lelkesedés, a polémia stagnál, az üléseket alig-alig látogatják. Azt is megállapította a titkári jelentés, hogy a László király páholy nem viszi sokáig, ha ilyen marad gazdasági helyzete.

Akik nappal megnézik ezt az elrejtett bagolyvárat, azok láthatják rajta a vég kezdetét. Minden kopott kívül-belül; a vakolat lehull, a kőszobrok fejről leverte valamelyik jégeső a csillogó sisakot, fakó függönyök lógnak az ablakokban. Sívár minden a páholy körül, hideg és lelketlen. Hirehamva sincs az ördögös meséknek, a misztikus világitásnak, ami valaha körülöngölte a szabadkőművesek páholyát.

♦♦♦♦

Maltereznek. Utolsó nekirugaszkodása az ideai tatarozás, készülődés, befektetés a páholyban. A vezetők meg akarják szédíteni a rossz testvéreket, pazar rendezést rendeltek és e hét elején nagyszabású tatarozási munkálatokat kezdtek.

A Rulikovszky-uton a 4. számú ház előtt feltűnően sűrű a cserje a vaskerítés mögött. Ezt direkté így intézték, hogy avatatlan szem ne lásson be a páholy foyerjébe sem. Mihelyt megnyomja az ember a vaskapu kilincsét, hatalmas erejű szolga pattan elő.

— Mit keres! ? förmed az emberre.

Különbömben jámbor, jó ember. Csak a főmester névjegye előtt nyílik meg a titokzatos páholy sárga portáléja. Egyébként most

két foltos festő segéd és kőműves inasok fűtőrésznek a kőcokás előszobában. A sárga ruhatári garnitúrát átfestik feketére, minden falrepedést begipszelnek, új Wolfram körtéket aggatnak a fekete zsinórra. Az ember önkénytelenül elmosolyodik, mikor a legény vigan vágja a habarcsot a falra . . .

♦♦♦♦

Lukullusi lakomák. A páholyban titkos telefonállomás van, amelynek száma nincs bevezetve a telefonfüzetekbe. Ezt csak a testvérek ismerik és a szolga rögtön leteszi a kagylót, ha az ember nem mondja a jelszót.

A szürke bagolyvár belülről sem barátságos. Középen van a nagyterem. Itt lóg a főmester fekete palástja külön szekrényben, melynek üvegajtaja van. Ebbe gyémánttal karcolja bele a főmester a nevét. Nagy, recesgő lábu asztal van középen. zöld posztó, szürke blok, irón, tisztapapír rajta. A keleti sarkon egy halálfej ébenfából.

Itt szokták tartani az éjféle lakomákat. Nyenkor pazar fényben uszít a terem. A testvérek feketében, vörös kotillionnal ülnek az asztalhoz és villanycsengő jelzi a szolgának, hogy hozhatja a drága menü egyes fogásait. Ezek a lukullusi lakomák igen sokba kerültek, de hogy most a páholy örökölt Váradi Zsigmondtól, hát jövőre telik majd gazdagabb lakmározásokra is. Ez lesz különben az egyik csalétek a tagok ambíciójának felvillanyozására.

♦♦♦♦

Nyári szünet. A déli oldalon van két kisebb szoba. A dohányzó és a tanácskozó. Itt áll a dús könyvtár egy omladozó szekrényben. Minden nyomott hangulat és komolyság ellenére is az ember a könyvrazziára gondol, pornográf irodalomra, számozott példányokra . . . Kényelmes kerevetek futnak a fal mentén, kis kávéasztalok sorakoznak melléjük. A fotellek bőre barna, de már kopott. Hajdan biborfüggönyök omlottak a kis alkovok elé, most már narancs sárga felé fakult a szegélyük.

Van egy pár portré a falon. Leborították fekete grenadinnal, mert itt is vakolni fognak a becsületes kőműves legények.

Mire szeptemberben újra megkezdődik a szezon, a testvérek egy csábító belsejű kéjlakot fognak itt találni. Tervbe vették, hogy jövőre nemesak kedd és péntek este lesznek séanceok, hanem hetenkint többször tűznek ki barátságos összejöveteleket, melyeket a nyári helyiségben fognak tartani. A nyári szünet szeptemberig tart és akkorára új élet virradását remélik a korifeusok. De akárhogy is viragozzák fel a páholyt, lehetetlen elosztani innen a halotti szagot. Szegény festősegéd sokat panaszkodik emiatt . . .

Titokzatos zongoraszó.

Szellemeket sejtettek a színházi öltözőkben

A váradi zenés éjszakáknak különös szenzációja van. Akik ismerik a Bémer-tér ragyogó éjszakáit, amikor egymás után öt kávéházból hullámszik ki a zene, azok előtt könnyen érthetővé válik az alábbi eset.

Nem másról van itt szó, mint arról, hogy az éjszakai zene annyira meghódította egy-két rajongó lelkét, hogy valósággal örültjei lettek a muzsikának. Azok a boldog urak és csillogó hölgyek, akik a tükrök, spálos villanygömbök fényében fürdenek nem is élvezik már a kávéházi cigány bravurjait. De túl a gömbfejű babérfák során, kint az aszfalton ezrével ödög a szomjas nép, a kulturátlan, fillértelen kispolgár, mesterlegény, finánc és titkos költő. Mikor tizenkét óra felé haza mennek, álmukban bizonyára belül kerülnek a terras aranyló korlátján, a hideg, csillogó márványra ezüst üvegben pezsgőt hozatnak, Strausz keringőt huz a cigány és óh! . . . kacérokodnak valamelyik grenadin bluzos, égő szemű hölgygyel . . .

Mennyi sovány zsiros arc kavarog el a fénygyűrűben, jönnek-mennek, vagy megbabonázva állanak, kezüket a zsebükbe mélyeszlik s kiszáradt szájjal szürcsölik a drága uri élet csöppjeit.

Itt a kávéházak előtt nevelődött ez a publikum, amelynek már most megvannak a maga perverz rajongói. A város mély vidékeiről hömpölyögnek föl, valaha talán hegedültek, vagy szerelmessé tette őket egy régi kék keretű zenélő óra, talán az anyjuk sokat énekelt. Minden csillagos este megindulnak a külvárosból a város szíve felé.

S a bolond szerelmesek között akadt olyan, aki maga is akart játszani, vihart és suttogást akart a zongora csontfogai közül kiesalni. Eddig még nem tudja a rendőrség sem, hogy ki volt, keresik szegényt, lesnek rá, mert hogy szenvedélyét kitombolhassa, betört a színházi zongoratermekbe és ott klavirozott örült szonátákat és zavaros etitüdöket.

A titokzatos echó.

Alig vonul fel a nyitott ablakba a cigány, nyomban kialakul minden kávéház előtt az utcai törzspublikum. Őt zenekar harsogó hangja, a villamosok, fiakkerek dübörgése, a csoportok körüli viháncolás vad zsvajjá verődik össze. A jó nép zajong, örül, nevet, énekel a zene után.

Ebből az éjszakai rajzásból nem is csuda, ha nem hallik ki elléggé egy zongora zengése. De akik a Színház-utcán járnak, azoknak meg-megütötte a fülét esténként egy-egy akkord. Persze ki törődik ezzel. Az emberek jó ideig tovább siettek a titokzatos akkordok mellett.

Történt aztán, hogy egy éjszaka a komor és sötét színházzal szemben álló palotában is szólt a zongora. Kitárt üveg ajtókon át ömlött a fény és a zongoraszó. A virágos erkély alatt rongyos alakok álltak cigarettáztak, a csillagokat nézték és hallgatták a zenét.

Alig hagyták abba a palotában a zongorázást, az átellenben lévő színház hallgató tag ablakaiból szólt tovább a zene.

— Hallod? . . . A viszhang . . .

S a botfülü emberek lent az utcán megnyugodtak ebben. De az erkélyről kíváncsi fejek buktak ki és keresték, hogy honnan jön a rejtélyes echó.

Nem is gondoltak a vak színházra. Megcsalódásnak hitték, míg végre egy figyelmes hivatalnok, aki gyakran sétált le s föl az utcában, feljelentést adott be a rendőrséghez, amelyben fölhívja a rendőrség figyelmét a titokzatos hangokra.

Éjjeli gyűrű.

A rendőrségen érthető izgalmat keltett a feljelentés, mert még ilyen nem történt. A nyári esőndben alvó színházat senki sem háborgatta eddig ilyen excentrikus módon s titokban, de a legnagyobb eréllyel indult meg a kutatás a titokzatos éjjeli zenész után.

A detektívek² ugyanis megállapították, hogy a külső *vészlejárát vaslépcsőjén valaki esténként fölkuszott s az egyik tört ablakon keresztül bejutott a zongoraterembe. Fölnyitotta a karmesterek zongoráját és ezen játszott fantasztikus rapszódiaikat.*

A hideg fehér esontbillentyűkön látszott *ujjai lenyomata s arról fényképeket készítettek. Azután pedig egyik éjszakán lesbe álltak.*

Rendőrök polgári ruhában, tüzoltók és detektívek vontak eleven gyűrűt a néma színház köré és leshelyből figyelték az éjszakában álló épületet.

Egyszerre valóban felhangzott a titokzatos echó. A cigányzene ekkor szólt *legerősebben az Emke kávéházban. A detektívek nem láttak egyebet, mint egy félig nyitott ablakot . . .*

Nyomban megindult a hajsza. Több oldalról behatoltak a színházba s valamennyien a zongoraterem felé nyomultak. A biboros függönyök meg-megvillogtak az elektromos kézi lámpák fényében.

Mire a zongorához értek, elnémult minden s a masztiks-szagu folyosókon tanácstalanul állottak a detektívek.

— Elmenekült . . .

Átkutatták tegnap az egész színházat. Bevilágították a biboros-tükrös logék mélyére, a zsöllyék vörös párnái alá! Seholy senki. A rejtélyes muzsikus eltűnt. Mindenütt a legnagyobb rend volt. A primadonnák öltözőiben fonnyadt egy pár téli rózsza, száradt egy-egy illatos levél. Egyéb semmi.

Kihallgatták a lépcső alján állomásozó fiakkeres kocsikat, akik szintén hallották a z éjjeli zongoraszót. Kihallgatták a gondnokot s a tüzoltókat. Senki sem látott senkit.

Most aztán csapdát állítottak fel. És kíváncsian lesik, hogy belemegy-e a rejtélyes zenész.

NESTLÉ FÉLE
REGBEVÁLT GYERMEKISZT
a legjobb és legolcsóbb
 DOBOZÁR 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 Próbadozozt ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, Liberte 127.

Ünnepély a várban.

Az altisztek új kaszinója.

A nagyváradi altiszti kaszinó szép, meglóg hangulatu ünnepélyt rendezett tegnap új helyiségeinek felavatása és öfelsége arcképének leleplezése alkalmával.

Mikor a továbbszolgáló altisztek a bajtársi szeretet és összetartás jegyében megalakították a kaszinót az u. n. kislaktanyában volt a helyiségük. Később ez a helyiség kicsinek bizonyult és *Grallert* Conrad ezredes, aki különben is a legjobb indulattal van az altiszti kaszinó iránt, átengedte az V. számú pavillon szép tágas, boltíves szobáit. Ugyancsak az ezredes kezdeményezésére a tisztikar megajándékozta az altiszti kaszinót öfelsége színnyomatos arcképével. Hogy méltó pompával üljék meg az új helyiség felavatását és a kép leleplezését, tegnap délben bankettet rendeztek az altisztek.

Es ezen a banketten tapasztalhattuk, hogy milyen nagy egyetértés és őszinte baráti szeretet fűzi össze a továbbszolgáló altiszteket. Mint egy ember és egy szív beszélnek és éreznek ezek az emberek. Valamennyinek az a szent meggyőződése, hogy a hadsereg és polgárság között mindenkor a legnagyobb összhangnak kell uralkodni. Tudják, hogy ők is tagjai a társadalomnak és mindent elkövetnek, hogy méltó támaszai legyenek is annak.

Különösen áll ez a 101. gyalogezred altisztjeire.

Ezek az emberek tanulnak, olvasnak és mindenképen képzik magukat. A kaszinó külön iskolát tart fenn, hogy a téli hónapokban a németül nem beszélő magyar altiszteket bevezessék a német nyelvbe és viszont. Ugyanakkor gyorsirási tanfolyam is van. Külön magyar és német.

Hogyne örültek volna hát most, amikor a régi, kicsi szobák helyett szép, tágas és világos termeket kaptak és az olvasó-terem falán ott diszeleg a legfőbb hadur arcképe is.

A bankett lefolyása a leglelkesebb hangulatban történt.

A felavató beszédet *Szvacsék* János, a kaszinó elnöke mondta németül, amit *Seprényi* Sándor tolmácsolt magyarul.

Megköszönték a tisztikarnak azt a sziveségét, hogy az olvasótermet megajándékozta öfelsége arcképével és ígéri, hogy mindenkor a legnagyobb összetartásban és egyetértésben fognak élni, mert ezzel látják kiérdemelni a tisztikar további támogatását.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA

DAJKOVITS

SPECIALISTÁJA

Nagyvárad.

Sas-palota.

Lelkes tapsok és háromszoros éljennel honorálták a talpraesett beszédeket, amire a házizenekar tuszt huzott.

Meg kell még jegyezni, hogy az altiszti kaszinó lelkesebb tagja *Seprényi Sándor*, aki minden szabad idejét arra fordítja, hogy minél több tudást, minél több intelligenciát plántáljon át kollégáiba.

Az ünnepély folytatásaképpen este 7 órakor tánemulatságot rendeztek, amelyen az altisztek családjai és ismerősei vettek részt.

HIREK

Tájékoztató.

Julius 27. A Katholikus Népszövetség Anna-bálja a Püspök fürdőben.

Tanácskozás Bécsben. Berchtold gróf külügyminiszter hosszabb ideig tanácskozott Csirszky gróf német és Avarna herceg olasz nagykövettel.

Beöthy László a közlekedési tanácsban. A hivatalos lap közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter Beöthy László volt kereskedelemügyi minisztert a közlekedési tanács és tarifa-bizottság tagjává nevezte ki.

A városi hivatalos órák kérdése. A városi délelőtti hivatalos órák ügyében hozott közgyűlési határozatot tudvalevőleg dr. *Várady Ödön* biz. tag megfellebbezte, azon okból, mert a tisztviselők is szavaztak ebben a kérdésben s ezáltal kapott a tanács javaslata néhány szótöbbséget. A miniszter, a felebbezést elutasította s a közgyűlés határozatát jóváhagyta. Megjegyzi a miniszter, hogy a tisztviselőket a szavazatuktól megfosztani nem lehet. Különben ennek a kérdésnek az eldöntése a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter etédi *Kelemen János* hajduszoboszlói áll. polg. isk. rendes tanárt a berettyóújfalui áll. polg. iskola igazgatójává nevezte ki.

A honvéd tüzerlaktanya építése. A nagyváradai honvédtüzerlaktanyáról és építéséről azt híresztelték, hogy hosszabb időre elmarad. Ezt legjobban megcáfolja az, hogy az építésre az árlejtés már ki van írva. A pályázat eldőlte után azonnal hozzákezdenek az építéshez.

Kirándulások a révi barlanghoz. Az abnormis időjárás különösen sok kárt tesz a fürdőknél és a nyári vendéglőknek. A révi barlangnál azonban naponta annyi a vendég, hogy alig győzik kiszolgálni. Ez elsősorban a jelenlegi vendéglősnek, *Dolgos Nácinak* az érdeme, aki vendégeit minden tekintetben igyekszik kielégíteni. A pompás kirándulólóhely pompás környéke, a mind nagyobb hírek örvendő rémek barlang meg is érdemli, hogy a közönség pár órára felkeresse ezt a ritka szép természeti nevezetességet.

A városi tisztviselők fizetésrendezése. A városi tisztviselők fizetésrendezése tárgyában kiküldött ad hoc bizottság tegnap is folytatta tárgyalásait. Ezuttal a táblázatba sorozásra került a sor, azonban előbb felvetette az előadó a személyi és más pótlékok kérdését. A tanács javaslatában a

személyi és működési pótlékok fenntartása akként van bevéve, hogy az nem a személyhez, hanem az álláshoz legyen kötve. Az osztályba sorozásnál az eddigi szolgálati időt beszámította a tanács, továbbá az államsegélyből nyert összeg szintén be van számítva, sőt 1913. január 7-től ezt is kiutalták, de csak azoknak a tisztviselőknek, akiknek valami pótlékuk van. Dr. *Baróthy Pál* előadó szerint pótlékok nem köthetők az álláshoz, hanem csak a személyhez, akiknek erre szerzett joguk is van. Többsen szólottak a kérdéshez s a bizottság az előadó véleményét fogadta el s így semmi pótlékot nem eszatoznak a fizetéshez. Az államsegély dolgában a törvényhatóság dönt. A személyi pótlék a nyugdíjnal nem számítható be. Ezután megkezdték a tisztviselő állások beosztását.

Áramszünet a villamostelepen. Ma, vasárnap, azaz július hó 20-án déli fél egy órától félkettőig az áramszolgáltatás — a kapcsoló táblán végzendő munkálatok miatt — szünetelni fog, mely áramszünet azonban a villamos vasut forgalmát nem érinti.

Magyarok kápolnája Riminiben. *Maccolini* pápai prelátus meglátogatta a napokban a Riminiben időző *Paulovics Pál* budapesti plébánost. E látogatás alkalmával a magyar szentek is szóba kerülve, a prelátus elhatározta, hogy a fürdőhely szomszédságában levő kápolnát, a magyarok szentjeinek tiszteletére magyar kápolnává avatja. A szentek képeit ott elhelyezi és az itt élő magyar papok részére, külön lakosztályt építtet. Az itt tartózkodó magyarok *Paulovics* plébános vezetésével a püspök elé járultak és megköszönték a püspök jóságát. A magyarságot kitüntetően szerető *Vicenzo Scosso* megyei püspök elé is küldöttséget menesztettek. — A püspök áldását adta a magyarokra, „*akiket nagyon szeretek, — ugymond mert jó katolikusok.*”

Gyilkos villámcsapás. Békényér felett tegnap nagy égháboru vonult el. Az égháboru a mezőn találta *Kovács Béla* 19 éves legényt, aki futva igyekezett menekülni a hatalmas zápor elől. Futásközben a villám lecsapott és *Kovácsot* agyonütötte.

Árviz Szilágy megyében. Zilahról jelentik: Julius 18-án reggel négy és öt óra között hatalmas orkán támadt, nyomában olyan irtózatoss felhőszakadás, a melyre emberemlékezet óta nem volt példa, a Zilah-patak délután kilépett medréből és elöntötte a várost. A Széchenyi-, Rákóczi-, Hunyady- és Király-utcaikat másfél méteres víz borítja. Az alispáni hivatalból nyert értesülésünk szerint ötvenhárom ház omlott össze tegnap. Négy ember hulláját vetette ki eddig az ár. Egy embert a beomlott háztörmelékek temettek alá. A fenyegetett házakat és embe- reket megközelíteni nem lehet. Este hat órakor újra kiöntött a patak és újabb víztömegek nyomultak be a városba. A patak völgyében fekvő községek, így *Sarmaság*, *Szilágyballa* és *Kisterzsita* teljesen víz alatt vannak. Az eddigi jelentések szerint *Szilágyballán* hatvan ház összeomlott. Embereket nem esett-e kár, nem tudni, mert a táviró összeköttetés megszakadt. A Máv. igazgatóságának jelentése szerint *Sarmaság* és *Zilah* állomásokon a víz a vasuti töltéseket elmosta és a vasuti sineket felszakította és egy kilométerre vitte el.

A vármegye új nyugdíjszabályrendelete. Az új nyugdíjtörvény alapján Biharvármegye törvényhatósága is átdolgozta nyugdíjszabályrendeletét és felterjesztette jóváhagyás végett a miniszterhez. A belügyminiszter tegnap küldte le a szabályrendeletet, még pedig annak kiigazítása végett. A miniszter a szabályrendeleten több stilláris módosítást ajánl. A módosítás lényegesebb része első sorban arra irányul, hogy a tisztikar valamelyik 35 évig szolgáló tagja, ha ennél az időnél is tovább akar szolgálni, akkor tartozik fizetni tovább is a rendes nyugdíjjárulékot. A kezelő személyzet azonban, a mely 40 évi szolgálat után kapja meg a teljes nyugdíjat, már 35 évi szolgálat után nem fizet nyugdíjjárulékot. A miniszter érintetlenül hagyja a szabályrendelet ama részét, mely szerint a reform 1913. január 1-től visszamenőleg lép életbe. Azok a kezelő személyzeti tagok, akik 35-ik szolgálati évüket már betöltötték, 1913. január 1-ig visszamenőleg vissza kapják befizetett járulékaikat. Az új szabályrendelet szerint az özvegyek 20 százalék nyugdíj javításban részesülnek. Erre a miniszter számvevőségi javaslatot kíván. A lakbér után ugyan olyan nyugdíjat fognak élvezni a megyei tisztviselők, mint az államiak. A miniszter leiratával a legközelebb összehívandó nyugdíjbizottság fog foglalkozni és az utasítások alapján átdolgozzák a szabályrendeletet. Az így reformált szabályrendeletet a szeptemberi közgyűlés tárgyalja újból és azután kerül ismét fel jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

Eljegyzés. *Balogh Mihály* posta- és táv. stiszt eljegyezte *Baktay Mariskát*. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A Petrányi malom körül. Egyik helybeli lap a napokban erősen megtámadta *Fernbach Antal* váradszőlősi főbíró, amiért kinyitatta a Petrányi-féle malom zsilipjét a Pece áradása alkalmából. A dolog igaz, de azért nem támadás, hanem csak dicséret illeti a főbíró, mert ezáltal megmentette a község egy részét az árviztől. Amint a többi malmok tették, a Petrányi malomnál is ki kellett volna nyitni a zsilipet, mikor az árvíz jött, mert csak ezzel lehetett megakadályozni azt, hogy a gazdák egy részének házáat és telkét elöntse az ár. *Fernbach* főbíró éjjel 11 órakor, mikor hírt vette a veszedelemnek, kényelmét feláldozva, azonnal a malomhoz sietett és erélyes fellépésekkel rengeteg kártól és bajtól mentette meg a községet. Ez az igazság.

Az aratási szabadság meghosszabbítása. Közhirre teszem, hogy a temesvári cs. és kir. 7-ik számú hadtest parancsnokság rendelkezése alapján az aratási szabadságra elbocsájtott közös hadseregbeli legénység szabadsága folyó évi július hó 30-ig meghosszabbított. Ezen rendelkezés folytán a jelzett célból szabadságon levő közös hadseregbeli legénység csapattestéhez csak folyó évi július hó 30-án tartozik bevonulni. Nagyvárad, 1913. július 19. *Eleméry Ferenc* katonai tanácsnok.

A vasuti üzletvezetőség felállítására. A legutóbbi városi közgyűlésen olyan hangok emelkedtek „biztos értesülés” alapján, hogy Nagyvárad városa hiába vásárolt telket, Nagyváradon azért még sem lesz vasuti üzletvezetőség. *Rimler Károly* polgármester már akkor kijelentette, hogy az üzletvezetőség Nagyvárad részére biz-

tosítva van. Az utóbbi napokban a polgármester a fővárosban járt s Marx máv. elnökgazgatóval érintkezett a tárgyban. Marx, tehát a legilletékesebb faktor ebben a kérdésben, kijelentette, hogy a híresztelésnek nincs semmi alapja. A nagyvárad vasuti üzletvezetőség kérdése annyira bevégzett dolog, hogy még előbb felállítják, mint előzetesen tervezték.

* **Réh Ferenc temetése.** A kérelhetetlen halál ismét elragadott egy derék váradai iparost Réh Ferencet, kinek temetése tegnap délelőtt ment végbe impozáns részvét mellett. A temetési szertartás, melyet Imrik S. Zoltán esperes plebános végzett segédlettel délelőtt 9 órakor kezdődött, melynek végeztével a Katholikus Legényegylet gyászalt érekelte. Ezután megindult a gyászmenet az olaszii plebánia templomba, hol az elhunyt lelkeért szentmiseáldozat lett bemutatva. A koporsót elborították a szebbnél szebb koszorúk. A temetésen megjelentek az iparos társak igen szép számmal. Az ipartestület Czeglédy Jeremiás elnök vezetésével. A Katholikus Legényegylet zászló alatt volt jelen, melynek az elhunyt alapításától kezdve pártoló tagja volt. Az elhunytat az olaszii nagytemetőben helyezték örök nyugalomra.

* **Megvert cigányleány.** Kovács Mariska 15 éves cigányleányt Kanalas Mariska, Zsófia és György cigányok hazamenelekor minden indok nélkül megverték és ruháját róla letépték. Véleménye szerint azért haragusznak rá Kanalasék, mert a Gyurkának az udvarlását nem fogadta szívesen.

* **A tévedés áldozata.** Kardos Ferenc betonmunkást ismeretlen tettesek, akik az árokból ugrottak eléje a csokaji országúton összeverték. — A sérült valószínűleg tartja, hogy a támadók tévedtek az ő személyében, mert megelégedtek a veréssel s nem vettek el tőle semmitsem. Így rablási szándék kivan zárva.

* **Elragadt lovak.** Tegnap reggel Koszta János helybeli földmivesnek kétfogatu homokhordó szekérével a Szt. László-terén haladt. Lovai megbokrosodtak s a Körös-utcán végigszaladtak. A nétségbeesett fuvaros a gyeplőt 2 kézzel fogta, mindazonáltal a lovak közé esett s súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Ujabb szerencsétlenség a Baiersdorf és Biack-cégnél.** Várasfenesen a Baiersdorf és Biack-cég telepén volt alkalmazva Tokoján György. Tegnap délelőtt a rönk csuszató mellett volt elfoglalva, mikor egy hatalmas fa darab kiugrott és a szerencsétlen embert leütötte. Tokoján koponya csonttörést szenvedett. Életveszélyes sebével a belényesi kórházba szállították, ahol mély fejszéből egy 5 centi méteres fa darabot operáltak ki. Életben maradásához semmi reményt sem fűznek.

* **Gyümölcs-tolvajok.** A váradai szőlőhegyen Rodriguesz Károly gyümölcsöséből napok óta ismeretlen tettes koppasztotta a barackfákat. Tegnap sikerült Sárkány József tépei cipészlegény személyében a barack-tolvajt elfogni, aki 3 kosár barackkal haladt a vasuti állomáshoz. A vasuti rendőrök elfogták és a már régebben kitiltott Sárkány Józsefet előállították a rendőrkapitányi hivatalnál.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

A LEGJOBB UJSÁG.

Egy vidéki lap a következőket írta önmagáról: «A mi lapunk hírszolgálat a legpontosabb és leggyorsabb. Mi irtuk meg először, hogy a bolgár királyt meggyilkolták s mi irtuk meg elsőnek azt is, hogy ebből a hírből egyetlen szó sem igaz . . .»

FELREÉRTÉS.

Férj: Pompás kalapod van drágám, kár, hogy nem illik egészen a ruhához.

Feleség: Hogyan, egyetlenem, hát új ruhát is akarsz nekem venni?

* **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. **Biró Irénke** csellóművész, **Kőváry Józsa** priménkesnő, **Báthory Adél** zongoraművész, **Földes Lili** kitűnő harmonista, **Füredi** nővérek dob és hegedű művésznők és **Várady Franciska** nagybőgősnő, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad iskolai tantárgyakból, valamint zongora és hegedűből, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít rajzot és olajfestést is. **Lakatos-utca 11. sz. a.**

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhett be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

* **CSODASZÉP,** friss, ideál termésű csemege-szőlő! Öszibarack, cukordinnye, ausztráliai ideál alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniére** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességei izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasozlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

* **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhettek be finom férfiingek á 2.—, láb-ralalók 1.—, gyermek-kötények —50, gyermek harisnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3.—, férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesztyűk —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mindezeneken kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és siffon szoknyák, bőr és acél árúk és sétatokok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyűjtőt —50 fillérjével árusítjuk ki.

* **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászon cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kis-pipa mellett.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urai, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Az Alkotm nyt
megveheti naponta, vagy
előfizetheti, ugyezintén az
„Élet”, „Nagyasszonyunk”
„Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

Hegedüs Hirlapirodában
Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Vigyázzni tessék, hol vásároljon e hónapban olcsón és jó árut. Egy waggon befűző cukrom érkezett míg a készlet tart kilója 88 fillér. Aszódi 8 féle zamatu mágnás pergelt kávé, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 1-10. Saját darálású por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 2-10, 1/4 kiló erő és hizó kákáo 1 kor. Brassói első rendű szalámi 1 kiló 450, valódi Ementháli sajt 1 kiló 280, finom lipői turó 1 kiló 1-90. Tisztelettel meghívom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzletembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis Dávid tőzsde mellett. Aszódi trieszti kávé és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő

x **M. kir. Nagyváradi honvédezenekar hangversenye az Európában.** Az «Európa» nagyszállóda gyönyörű kerthelyiségében ma a 4-ik honvédezenred zenekara hangversenyez fél 5-től fél 9 óráig — a hangverseny után Rácz Jóska teljes zenekara szórakoztatja a n. é. közönséget. — Kétféle magyar konyha, kőbányai sör és saját termései borok, szolid és lelkiismeretes kiszolgálás.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok UJHELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a Schlauch-téri kioszk mindennap jegeskávét és fagyaltot, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. MAGYARI BÉLA hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

x **A zenevédő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb órákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én Kórház-utca 6. sz. alatt modernül berendezett, újonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilsta körökben általános meglepedést kelt, annál inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ilyen szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdosok között régen érzett közönséget pótolt.

x **A Bettiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

GIMFESTŐ, ZÓWANGTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

**Utazó bőröndök,
utazási czikkeket
legjobban és leg-
olcsóbban**

**STERNBERGNÉL,
Szent László-tér 2. sz.**

Kossuth-utca 2 sz.
házban a volt Tóth
Zsigmond féle **üzlet-
helyiség** azonnal ki-
adó. Értekezhetni a
Polg. Tak.-pénztárnál

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása
fényugaras fürdővel, Légzési bajok,
tüdő, gége-hurut ellen. Belégzési s sü-
ritett levegőjű (pneumatikus) kamrák
Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni,
mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak
egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE

kávéház emeletére) helyezte át.

Valódi **Chassala szandá-
lok**, amerikai **tennis cipők**
és szabadalmazott **tennis in-
gek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

IRODALOM

Katholikus Közlöny. A katolikus társadalmi ir. tézmenyek címtárának újabb füzeté, mint a Katholikus Közlöny 8—11. egyesített száma most jelent meg. Ez a füzet magában foglalja a székesfehérvári, szombathelyi, váci és veszprémi egyházmegyék területén alakult társadalmi szervezeteket. Ezzel az esztergomi tartomány 11 egyházmegyéje befejeződött s a Katholikus Közlöny legközelebbi számában a kalocsabácsi tartomány egyházmegyéinek címtára kezdődik. Az Országos Katholikus Szövetség azt a füzetet is szétküldte az összes érdekelt plébániáknak.

A Fogászat

körébe eső összes műveleteket
a LEGJOBB MÓDSZEREK sze-
rint, KEZESSÉG MELLETT végzi

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS

(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz.
és Széchényi-tér 2. sz.)

Telefon 865. Telefon 865.

MULATSÁG

**A Katholikus Népszövetség
Anna-bálja.**

Mához egy hétre fog lezajlani a Kath. Népszövetség sikerültnek ígérkező Anna-bálja a Püspök-fürdőben. — Lesz tréfa, szórakozás bőven s a sok elhalasztás után remélhetőleg sikerülni fog megfogni a jó időt. Hiába okoskodik az idő, csak nem hagyjuk magunkat megijeszteni, mert mi veterán türelmesek vagyunk s ez az a szikla, melyen megdől az eső minden hatalma, s mikor már nem bírja az esést, azon elv alapján, hogy „Az nevet, aki utoljára nevet” olyan pajzán kacagást rendezünk mához egy hétre a szemébe a fürdőben, hogy elszégyelli magát és nem mer többet velünk a jövőben kikezdeni.

A rendezőség különben újabb és újabb szórakoztató dolgokat talál ki a hosszas halogatás alatt, melyeknek öt hetessége csak jó kedvet és kedélyességet fog teremteni s bizonyára feledhetetlen lesz azok előtt, kik a mulatságon részt fognak venni. Aki meghívóját tévedésből nem kapta meg, forduljon vagy a csoportvezetőjéhez vagy Székely Lajos jegyzőhöz.

Bál a Félix-fürdőben.

Ragyogó multság volt tegnap este a Félix-fürdőben. A fürdővendégek szórakoztatására nagyüzemi tombolajátékot rendez-

zett Komzsik Alajos, a fürdő szimpatikus berlője. Ezt tánmulatsággal kötötték egybe, amely a legfényesebben sikerült. Nagyváradról is számosan voltak kint s munkatársunknak sikerült följegyezni a következők neveit:

Asszonyok: Volgely Lászlóné, Végváry Istvénné, Tóth Ferencné, dr Markovits Jakabné, Horváth Gézáné, dr Havas Zsigmondné, Király Jenőné, Barátky Istvánné, Szalay Dezsőné, Buda Imréné, Fekete Gusztávné, özv. Barna Jánosné, Merkler Gyuláné, Gellért Jánosné, Klein Dezsőné, özv. Tasnád Imréné, Zórá Tódorné, Nits Jánosné, Tóth Sándorné, özv. Szűts Lászlóné, Mihálka Béláné, Fekete Józsefné, Kniepl Józsefné.

Leányok: Komzsik nővérek, Neumann Gizella, Gál Lujzika, Horváth Katinka, Aranyi Gizi, Miklós Katalin, Fekete Juci, Zóra Ibolyka, Tóth Margitka, Papp Jolánka, Leukutza Licia, Székács Évike, Endrődi Magda és Ivánka Gizella.

SPORT

Megérkeztek az uszók.

A BVC mai szenzációsra ígérkező uszóversenyére megérkeztek a résztvevő pesti és vidéki bajnokok. Legelőször 18 rákosi uszó jött Révay Gyula vezetésével, akiket a pályaudvaron dr Bőszörményi László titkár fogadott. Hajnali 3 órakor érkeztek a miskolciai és a debreceniek szintén itt vannak. Csak Budapestről hiányoznak még, de ők is itt lesznek ma délután, úgy, hogy a verseny tényleg egyike lesz a legszebb és legszorgalmasabb versenyeknek, amelyeket eddig Nagyvárad közönsége élvezhetett.

A páratlan szenzációt ígérő versenyek előfutamai délután 4 órakor kezdődnek, míg a főversenyek és a vízpoló 5 órakor veszik kezdetüket, hogy a délutáni vonattal kiránduló publikum az érdekesebb számoknál jelen lehessen. A belépőjegyek árát a rendezőség 2 és 1 koronában szabta meg, míg a program ára 20 fillér. Este garden-party és táncmulatság követi az uszóversenyt, amikor is a parketten mutatják meg ügyességüket az atléták. Különvonatról gondoskodik a rendezőség. A verseny ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a Püspökfürdőben.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Mizériák a Félix-fürdőbe közlekedő vonaton.

Orvosunk tanácsára hetek óta gyógycéllből használjuk a Félix-fürdő meleg forrásait, olyképp, hogy naponta az ugynevezett fürdővonatokon a Félix-fürdőbe kiutazunk.

Az utóbbi időben a fürdőidény előrehaladt volta miatt a kedvezőlen idő dacára a fürdőt a városból igen sokan keresik fel. Azonban a fürdővonatok olyan kevés és rossz folyosók nélküli kocsikból van összeállítva, hogy egy 8 személyre való fülkét 12-en is elfoglalnak, ami az utasok között igen sok surlódásra ad okot. A Váradvelencén felszálló utasok pedig igen gyakran podgyászkocsiba szorulnak. S ép velünk történt meg, hogy amidőn éppen Váradvelence állomáson a szolgálateljesítő tisztnek panaszt tettünk, rákmordulva azt a tanácsot adta, hogy szálljunk le a vonatról és a jegy árát visszakapjuk.

Tekintettel arra, hogy nem lehet a máv.

célja a közönségnek a Félix-gyógyfürdő használatát lehetetlenné tenni, másrészt nemcsak egy beteg gyógykezelésre szoruló, de még egy teljesen egészséges embernek sem lehet kellemes majdnem egy órán keresztül Nagyváradtól a Félix-fürdőig terjedő utat akár tulszított kocsiban, akár pedig a podgyászkoocsiban megtenni.

Jelen felszólalásunk célja csak az, hogy az illetékes tényezők figyelmét felhívjuk és a Félix-fürdőbe közlekedő vonatot elegendő és lehetőleg folyosókkal ellátott kocsikkal szerelje fel.

Ez alkalommal a város közönségének igényeivel szemben mindig a legnagyobb figyelmet tanúsító városi villamos vasutat is arra kérjük, hogy legalább d. u. a Félix-fürdőbe induló vonatokhoz Váradvelence felé, úgy szintén a fürdőből érkező vonatokhoz több kocsit indítson vagy legalább a C kocsikat is Váradvelence pályaudvarig indítsa s akkor nem kellene a közönségnek ökleldözéssel helyet szereznie a villamoson s nem maradna vissza majdnem minden megállóhelyen egy csomó lemaradt káromkodó utas.

Több utas.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A repülőgép nem foglalható le

Tárgyalás a járásbírószágon.

A Nagyvárad városi járásbírószágon tegnap igen érdekes végrehajtási ügyben hozott elvi jelentőségű határozatot.

Biel Lipót budapesti cég 510 korona és Kizsel Sándor debreceni cég 821 kor. 70 fillér tartozás erejéig, végrehajtást vezettek városunk jó nevű és országos híri pilótánk Lányi Antal „Est” nevű repülő gépére.

Lányi Antal ki az „Est” bírlánját maga konstruálta és aki tudományos kísérletezések céljából egyik hivatott művelője a magyar aviatikának, ma már hadnagy rangjáról is lemondva, kizárólag aviatikával foglalkozik, sőt ma kereseti forrása is.

Dr Bárdos Imre ügyvédje utján előterjesztéssel élt a végrehajtások ellen és kérte a gépnek a végrehajtás alól való feloldását.

Dr Bárdos Imre ügyvéd előterjesztésében azt vitatta, hogy az aviatika tudományos és művészi foglalkozás egyrészt és így a végrehajtási törvény értelmében ezen hivatáskörben működő személyeknek műszerei és segédeszközei a végrehajtás alól ki vannak véve, de másrészt ugyan ezen törvényre hivatkozva, ki van véve a repülőgép azért is a végrehajtás alól, mert Lányi Antal repülőgépe a kereset folytatásához szükséges eszköz, illetve műszert képez.

Ezen ügyben a beadott előterjesztés folytán tegnap volt a Nagyvárad városi járásbírószágon a szóbeli tárgyalás, melyen Lányi Antalt dr Bárdos Imre ügyvéd képviselté, ki annak idején W. J. Hammel angol aviatikust is képviselte a repülőgépét illető szállítási perben, a melyben Bleriot híres francia aviatikus és repülőgépgyáros, mint tanu és szakértő volt kihallgatva, a végrehajtatókat pedig dr Kaufmann Gyula és dr Rozvány Jenő ügyvédek képviselték. A jogvita az volt, hogy a végrehajtatók azt vitatták, hogy az aviatika nem tudományos

foglalkozás és hogy a repülőgép nem képez olyan eszközt, amely a kenyérkereset folytatásához szükséges.

Az előterjesztő aviatikus ügyvédje ezzel szemben külföldi példákra hivatkozva, ahol százezer koronás díjakat tüznek ki és fizetnek az aeronautika tudományos művelésre és kísérletezésekre végül a kihallgatott impressárióval igazoltatta, hogy Lányi Antal ezidő szerint a repülés tudományos kísérletezése és tanulmányozása mellett a léftartásához és a kísérletezésekhez szükséges anyagi eszközöket a lefoglalt repülőgéppel való felszállásokkal szerzi meg. A bíróság az előterjesztő jogi és ténybeli előterjesztéseit magáévá tette, kimondván, hogy a tudomány mai állása mellett az aeronautika tudományos és művészi foglalkozás, továbbá hogy a lefoglalt gép Lányi Antal kereseti foglalkozásához szükséges műszer, miért is a végrehajtási novella 2-ik §. 7. és 14. pontjai alapján az „Est” biplánt a végrehajtási zár alól feloldotta. Lányi Antal tehát most már szabadon folytathatja tudományos kísérletezéseit is mutathatja be a magyar közönségnek művészi repüléseit az „Est”-el.

„NYILTÉR”

Hungária borozó (büffe)

megnyílt

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt
Royallal szemben, szolid női kiszolgálás,
nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok,
külön termek rendelkezésre. A
n. é. közönség szives pártfogását kéri

Östreich József
vendéglős, a szalon kávéház
volt tulajdonosa.

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magántanfolyamot” ahol mindazon tanulók, akik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: ugymint „egyszerű és kettős könyvtelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban”

érettségire is előkészítünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors, gép- és szépirásra új tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

FOGAKAT

Ép gyökerek bennhagyásával
művészi kivitelben szájpdlás
nelkül is készít kitünő hirnevü
vizsgázott

Fogtechnica
Özv. Dr. DEÁKNÉ

Nagyvárad, Kossuth u. 2.
Fonats Sassal szemben

TÁVIRATOK

Megalakult az ágyugyár
igazgatósága.

Budapest, jul. 19.

Ma Madarassy Gábor elnökle
mellett ülést tartott a magyar ágyu-
gyár részvénytársaság. Az ülésen
megválasztották az igazgatóságot
és kimondták, hogy a törvény
szentesítése után nyomban meg
fogják alakítani a gyárat.

Mezey Béla kapta meg a deb-
receni színházat.

Debrecen, jul. 19.

A városi tanács mai ülésén úgy hatá-
roztak, hogy a színházat 4 évre Mezey Béla
igazgatónak adják Bérbe. Az ülésen Magos
Ödön tiszti ügyész ellene volt ennek a ja-
vaslatnak és mikor ennek dacára is Mezey-
nek adta a tanács a színházat, felugrott és
így szólott:

— Ez valóságos kulturbotrány. Ezért
nem vállalom a felelősséget!

A határozatot meg fogják felebbezni és
mines kizárva, hogy a közgyűlés megváltoz-
tatja a tanács határozatát.

A bolgár királynő
Ernbrunnban.

Berlin, július 19.

Hir szerint Eleonora bolgár ki-
rálynő ma automobilon Ernbrunnba
érkezett. Ezt a hirt megeafolják.

Ferdinánd távozása.

Stokholm, július 19.

Ferdinánd bolgár király táv-
iratot intézett a kormány egyik lap-
jához. A táviratban a király kije-
lenti, hogy Bulgária az utolsó em-
berig fog küzdeni, ha ezt hazájá-
nak boldogulása kívánja.

Pallósékat szabadlábra
helyezték.

Budapest, július 19.

(Saját tudósítónktól.) A királyi törvény-
szék ma délután Pallós Ignácot és főköny-

velőjét Bartha Mihályt szabadlábra helyezte.
Pallós 10,000, Bartha pedig 5000 korona
óvadékot tett le.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.33
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.85
Októberi rozs	— — —	8.97
Juliusi tengeri	— — —	8.15
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.13
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.25
Októberi zab	— — —	8.30

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	812.50
Oszták hitelrészvény	—	614.—
4%-os koronajár. dék	—	80.90
Oszt. magy. államv.	—	692.—
Jelzálogbank	—	415.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.—
Hazai bank	—	279.50
Magyar bank	—	527.—
Keresk. bank	—	3600.—
Rimamurányi	—	682.50
Salgótarjáni kőszén	—	745.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1017.—
Közuti vasut	—	633.50
Városi villamos	—	354.—
Adria	—	536.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Artézikutfuró vállalat
Wessely és Biró
Nagyszalonta.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely
Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe
érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u.
12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a
Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza
Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

17959—1913. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a temesvárics.
és kir. 7-ik számú hadtest parancsnokság
rendelkezése alapján az aratási szabad-
ságra elbocsájtott közös hadseregbeli le-
génység szabadsága folyó évi július hó
30-áig meghosszabbított.

Ezen rendelkezés folytán a jelzett cél-
ból szabadságon levő közös hadseregbeli
legénység csapattestéhez csak folyó évi
július hó 30-án tartozik bevonulni.

Nagyvárad, 1913. július 19.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereklő telefonja 55. sz.

Kályhás üzletemet

Nagyváradon Szent János-
utca 45. szám alatt

megnyitottam

s elvállalok e szakmába
vágó minden munkát.
Szíves megkeresést kér tel-
jes tisztelettel

Szénásy Mihály,

kályhás.

1-913 kpv. sz.

Hirdetmény.

A központi választmány jelen ülésén hozott határozatait és az 1914. évre ideiglenesen megállapított képviselői választói névjegyzéket az 1874. évi XXXIII t. c. 148 §-a értelmében 1913. július hó 20-tól 30-ig terjedő 10 napi időtartamra a városház kiadóhivatalában közszemlére kitenni rendeli azon megjegyzéssel, hogy az érdekeltek ezen határidő alatt a m. kir. Curiához intézendő felebbezéseiket okmányokkal felszerelve a központi választmány elnökénél benyújthatják.

Nagyvárad, 1913. július hó 17.

Bordé Ferencz

elnök h.



Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz-
és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

A jó bornak

nem kell czéger

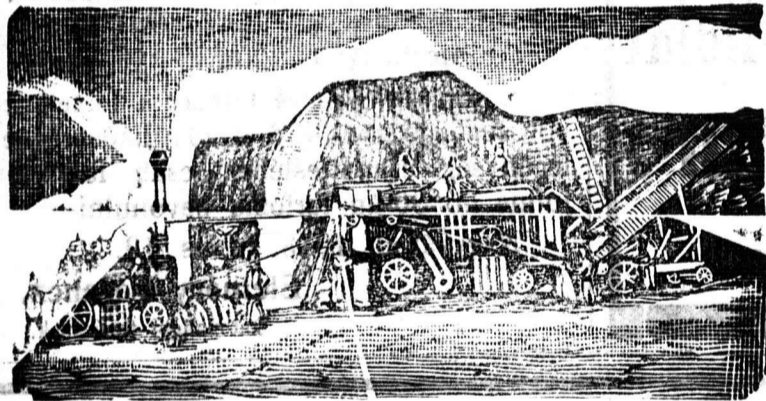
mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**



Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavító telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, **esztergályozás** és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Nagyvárad RÖZÉPISKOLAI INTERNÁTUS

Tisza Kálmán-tér 7.

Felvesz kereskedelmi-, polgári-
és középiskolai, nyilvános
és magántanulókat. Gondos
ellátás és szakszerű oktatás.

A nagy szünidőben lelkiismeretes előkészítés magán és pótvizsgálatokra.

Prospectust küld

Kovalik Vendel

igazgató.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész fizlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuszpenzoriumok feesken-
dők és betegápolási cik-
keit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet ál-
landóan visszatartják, mű-
lábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

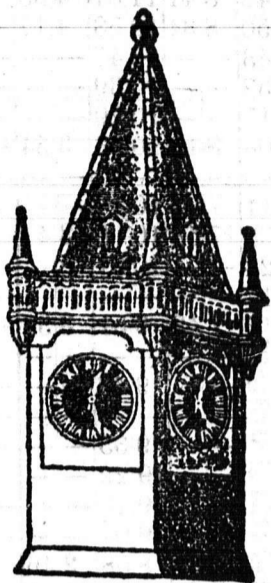
Posta, távirtda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.



Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Ideális szép lesz

minden hölgy, ki a világhírű FÖLDES-féle

MARGIT CRÉMET SZAPPANT

használja. A világ minden tájáról érkező nyilatkozatok bizonyítják ezt, amelyek a legösszintébb hálától visszhangzanak és a rajongás hangján szólnak a Margit-crème páratlan és csodás hatásáról. A Margit-crème semminemű káros anyagot nem tartalmaz (sem ólmot, sem higanyt), összeállítás a modern kozmetika legelőkeltebb vívmánya. Ar arc nemcsak selyempuha, hanem hófehér s tiszta lesz, akik a Margit-crémet használják, arcuk szépségét teljes életükben megőrzik. Margit-crème 1 és 2 K tégelyekben az egész világon kapható. Margit-szappan 70 f. Margit-pouder 1 K 20 f. (fehér, rózsas vagy sárga színbe.) 6 koronás rendeléseket bérmentve küld:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerháza ARADON.

Raktár az összes bel- és külföldi gyógyszer különlegességeiben.

Főraktár: Nagyváradon: Csanda Endre, Grosz Sándor, Hegedűs R., Irgalmasok, Kovács Béla, Lessner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Pohl Jenő, Szénáss Ferencz, Apolló drogeria, Berger Sándor illatszertár, Vadász Albert drogeria, Újvárosi drogeria. Nagyszalontán: Berkes Ármán, Szabó Emil gyógyszerházaiban.

TYUKSZEM,

bőrkevényedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használata után. Üvege 1 korona, postadíjjal 1:40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

EXCELSIOR

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzudást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1:40 K, 3 doboz bérmentve 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB
40% phosphorsavat tartalmazó

Takaránymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 korona 80 fillér utánvétellel bérmentve.

Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr FLESCHE E. „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsősorú fűszer- és esemégy kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötöz-
hárs, kékkő, auto- és gépolajok és
auto-benzin nagy raktára ::

Cigányprimás!



„Király Ernő mulat” ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hang-
lemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni”,
„Futóbolod”, „Temetés volt a faluban” stb.
Darabja 2:50 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-Király”-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15. Allg használt nagy dupla hang-
lemezek óriási választékban darabja csak 60
fill. Legolcsóbban javít! — Lemezcseré ingyen! —
Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — óvás! Fi-
gyelem a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

Halászati jog bérbeadása.

A nagyváradai I. sz. Főtisztelendő káp-
talan Szent-Péterszeg község határában a
Óberettyó, Ujberettyó, Kékkálló és la-
posok vizében levő halászati jogot há-
rom, esetleg több évre haszonbérbe adja.
Az ajánlatok a központi irodába (Nagy-
várad, Sal Ferenc utca 4. sz.) folyó évi
augusztus hó 1-ig beadandók.

Nagyvárad, 1913. július hó 10.

Jancsó Lajos,

h. főtiszt.

CSEPLÉSHEZ!!

gőzekéhez és mindennemű ipari
célokra leggazdaságosabb elsőrendű
:: SZENEK BEN ::
előnyös ajánlattal szolgál azonnal és
későbbi szállításokra

UJVÁRI JOZSEF

szénnagykereskedő

Nagyvárad, Uri-utca 14. Interurbán 431.

LÉVAI MÁRTON

I.-I.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
velek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák, vas-
szerkezetek, vízvezeték javítá-
sok és takaréktűzhelyek első-
rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint:
ékek, boronák, borsajtók és szőlő-
szűk stb. Láncos kútaink egy
tartósság, mint vízemelő képesség
tekintetében minden éddigit fölülmúl-
nak. Mindennemű gépjavitások szak-
szertter. és gyorsan eszközöltetnek

Érvényes május 1-től.

VASUTI MENETREND.

Érvényes május 1-től

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.

ODA — VISSZA										ODA — VISSZA									
Gy. v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	
10 50	5	7 00	8 20	2 25	9 85	Ind.	Budapest k. p. u.	Erk.	5 20	7 20	7 35	1 50	9 55	6 50	11 30	6 50			
12 57	7 22	8 49	11 31	4 25	9 47	11 25	Brest ny. p. u.		10 17	3 34	5 36	11 37	3 27	7 33	9 35	4 15			
2 31	9 01	5 18	10 35	2 05	5 56	12 25	Szolnok		5 06	12 54	3 54	9 40	9 54	1 26	5 52	7 39	2 50		
9 21	5 27	10 58	2 19	2 35	6 15	12 56	Püspökladány		4 50	12 42	9 21	8 59	9 35	12 20	7 32	7 12			
3 09	9 37	6 09	11 14	2 54	6 28	1 16	Báránd		4 28	12 25	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38		
9 55	6 23	3 07	1 29	1 42			Sáp		3 58	12 05	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38		
4 10	11 7	04 11 50	3 42	7 00	2 04	2 11	Berettyóújfal		3 35	11 51	8 08	8 08	11 48	4 57	6 38				
3 50	10 20	7 17	11 59	3 54	7 09	2 15	Mezőpeterd		3 20	11 39	7 50	7 50	11 36	4 57	6 38				
3 09	10 20	7 24	12 05	4 18	7 14	11 18	Biharkeresztes		2 47	11 26	7 26	7 26	11 23						
4 4	7 33	12 10	12 33	4 24	7 19	11 32	Artánd		2 27	11 18	6 55	8 48	11 16	4 43	6 24	1 04			
4 87	7 45	12 10	12 33	4 24	7 19	11 32	Biharpüspöki		2 15	11 09	2 26	6 42	8 41	11 07	4 35	6 15	12 54		
4 51	7 59	12 10	12 33	4 24	7 19	11 32	Erk. Nagyvárad	Ind.	6 30	10 34	2 16	6 50	8 34	10 53	4 17	12 46			
5 11	8 10	12 29	1 00	4 57	7 42	12 21	Ind. Nagyvárad	Érk.	6 22	10 27	6 43	6 43	10 47		12 41				
5 57	8 19	1 07	1 13	1 13	1 13	1 13	Várad-Velence		6 06	10 18	6 32	6 32	10 39						
7 45	8 27	1 13	1 13	1 13	1 13	1 13	Fügyvásárhely		5 50	10 00	1 50	6 08	8 10	10 23	3 54	12 20			
	8 34	12 42	1 19	5 12	7 55	12 48	Mezőtelegd		5 40	10 00	1 50	6 08	8 10	10 23	3 54	12 20			
	8 40	1 24	5 16	12 55	3 50	3 50	Mezőtelki		5 26	9 44	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07			
	8 50	1 32	5 24	12 55	3 50	3 50	Czéczeke		5 12	9 44	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07			
	9 05	1 44	5 35	8 15	1 29	4 09	Elesd		5 04	9 38	1 37	5 24	10 01						
	9 14	1 54	5 43	1 41	4 17		Elesd megálló		4 34	9 25	1 23	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52			
	9 19	1 59	5 47	1 48	4 24		Rikosd		4 45	9 25	1 23	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52			
	9 33	2 09	5 58	1 56	4 31		Rév		4 34	9 16	1 14	4 53	9 43						
	9 43	2 17	6 05	2 04	4 39		Rév megálló		4 28	9 04	1 04	4 43	9 33						
	9 55	2 26	6 15	2 12	4 46		Zichy barlang		4 22	8 53	1 00	4 37	9 22						
	10 08	2 37	6 26	2 20	4 53		Vársonkolycs		4 09	8 36	1 00	4 31	9 04						
	10 28	2 53	6 42	2 28	5 09		Barátka		4 00	8 26	1 00	4 12	8 33						
	12 52	3 16	7 00	2 46	5 25		Jádvölgy		3 50	8 14	1 00	4 01	8 15						
							Királyhágó		3 38	7 53	1 00	3 44	7 43						
							Feketető		3 30	7 45	1 00	3 36	7 35						
							Csucsá		3 20	7 37	1 00	3 28	7 27						
							Erk. Kolozsvar	Ind.	12 00	6 19	10 54	11 25	5 20	6 37	1 13	9 23			

Püspökladány—Debreczen—Szatmár.

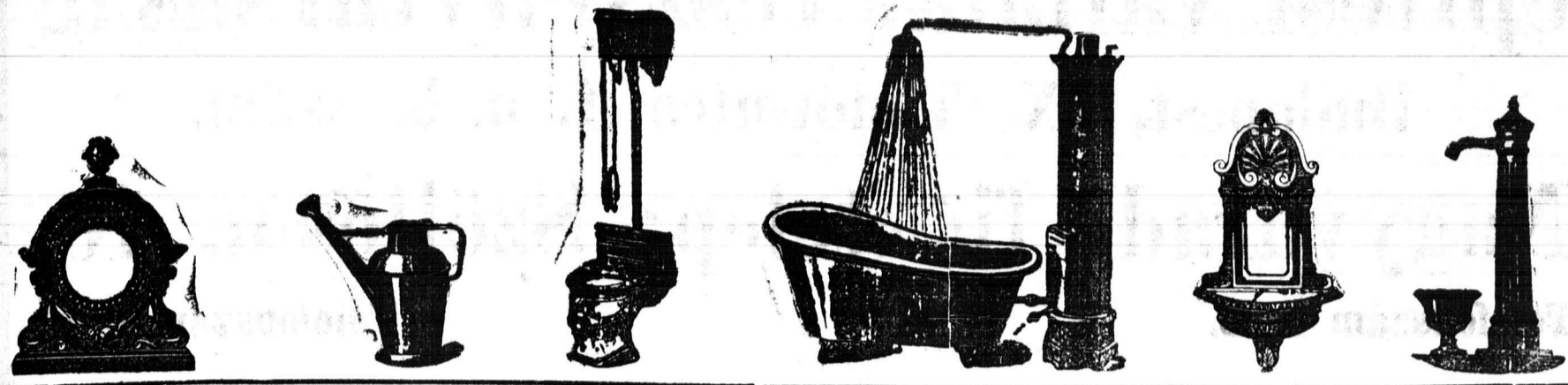
Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10
10 20	10 20	10 20	10 20	10 20	10 20	10 20	10 20	10 20	10 20
10 30	10 30	10 30	10 30	10 30	10 30	10 30	10 30	10 30	10 30
10 40	10 40	10 40	10 40	10 40	10 40	10 40	10 40	10 40	10 40
10 50	10 50	10 50	10 50	10 50	10 50	10 50	10 50	10 50	10 50
11 00	11 00	11 00	11 00	11 00	11 00	11 00	11 00	11 00	11 00
11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10
11 20	11 20	11 20	11 20	11 20	11 20	11 20	11 20	11 20	11 20
11 30	11 30	11 30	11 30	11 30	11 30	11 30	11 30	11 30	11 30
11 40	11 40	11 40	11 40	11 40	11 40	11 40	11 40	11 40	11 40
11 50	11 50	11 50	11 50	11 50	11 50	11 50	11 50	11 50	11 50
12 00	12 00	12 00	12 00	12 00	12 00	12 00	12 00	12 00	12 00
12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10
12 20	12 20	12 20	12 20	12 20	12 20	12 20	12 20	12 20	12 20
12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30
12 40	12 40	12 40	12 40	12 40	12 40	12 40	12 40	12 40	12 40
12 50	12 50	12 50	12 50	12 50	12 50	12 50	12 50	12 50	12 50

Nagyvárad—Vasköh.

Tvsz.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
2 59	4 28	Ind.	Nagyvárad	Erk.	9 49	7 08			
3 09	4 41		Várad-Velence		9 38	6 57			
3 19	4 54		Rontó		9 24	6 46			
3 29	5 07		Féligfűrdő		9 10	6 35			
3 39	5 20		Kardó		8 56	6 24			
3 49	5 33		Nyárló		8 42	6 13			
3 59	5 46		Magyargyepes		8 28	6 02			
4 09	5 59		Tasádfő		8 14	5 51			
4 19	6 12		Drágcseke		8 00	5 40			
4 29	6 25		Magyarcseke		7 56	5 29			
4 39	6 38		Dusafalva		7 42	5 18			
4 49	6 51		Szombatság-Venterrogoz		7 28	5 07			
4 59	7 04		Pusztahollód		7 14	4 56			
5 09	7 17		Gyanta		7 00	4 45			
5 19	7 30		Fekete-Kápolna		6 46	4 34			
5 29	7 43		Sólyom		6 32	4 23			
5 39	7 56		Belényesörvényes		6 18	4 12			
5 49	8 09		Borz		6 04	4 01			
5 59	8 22		Belényesujlak		5 50	3 50			
6 09	8 35		Belényessonkolyos		5 36	3 39			
6 19	8 48		Városfenes		5 22	3 28			
6 29	9 01		Belényes		5 08	3 17			
6 39	9 14		Dragánfalva		4 54	3 06			
6 49	9 27		Kisszedres		4 40	2 55			
6 59	9 40		Rény		4 26	2 44			
7 09	9 53		Biharlonka-Rézbánya		4 12	2 33			
7 19	10 06		Vasköh.	Ind.	4 00	2 22			
7 29	10 19				3 46	2 11			
7 39	10 32				3 32	2 00			
7 49	10 45				3 18	1 49			
7 59	10 58				3 04	1 38			
8 09	11 11				2 50	1 27			
8 19	11 24				2 36	1 16			
8 29	11 37				2 22	1 05			
8 39	11 50				2 08	0 54			
8 49	12 03				1 54	0 43			
8 59	12 16				1 40	0 32			
9 09	12 29				1 26	0 21			
9 19	12 42				1 12	0 10			
9 29	12 55				1 00	0 00			
9 39	13 08				0 46	-0 11			
9 49	13 21				0 32	-0 22			
9 59	13 34				0 18	-0 33			
10 09	13 47				0 04	-0 44			
10 19	14 00				-0 10	-0 55			
10 29	14 13				-0 26	-1 06			
10 39	14 26				-0 42	-1 17			
10 49	14 39				-0 58	-1 28			
10 59	14 52				-1 14	-1 39			
11 09	15 05				-1 30	-1 50			
11 19	15 18				-1 46	-2 01			
11 29	15 31				-1 62	-2 12			
11 39	15 44				-1 78	-2 23			
11 49	15 57				-1 94	-2 34			
11 59	16 10				-2 10	-2 45			
12 09	16 23				-2 26	-2 56			
12 19	16 36				-2 42	-3 07			
12 29	16 49				-2 58	-3 18			
12 39	17 02				-3 14	-3 29			
12 49	17 15				-3 30	-3 40			
12 59	17 28				-3 46	-3 51			
13 09	17 41				-3 62	-4 02			
13 19	17 54				-3 78	-4 13			
13 29	18 07				-3 94	-4 24			
13 39	18 20				-4 10	-4 35			
13 49	18 33				-4 26	-4 46			
13 59	18 46				-4 42	-4 57			
14 09	18 59				-4 58	-5 08			
14 19	19 12				-5 14	-5 19			
14 29	19 25				-5 30	-5 30			
14 39	19 38				-5 46	-5 41			
14 49	19 51				-6 02	-5 52			
14 59	20 04				-6 18	-6 03			
15 09	20 17				-6 34	-6 14			
15 19	20 30				-6 50	-6 25		</	

BALOGH JÁNOS bádigos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.



A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónévű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkákat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve kiváló tisztelettel
Balogh János.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1393.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzüket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1 sz.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.
Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jenő
órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Petry Árpád
órák- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Uj keztyűs és sérvkötő készítő!!
Keztyűk mérték után gyorsan es legutányosabb árban készíttetnek. Bál i keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca



JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések különlegességek vaskereskedésében
TARSOLY és RISZTÓ
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad **fióktelep: Szőlős-u. 16.**

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását,
hidak és vízmedencék szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.